

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2027-2028

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ В КЛІНІЦІ
ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНІ»**

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність «227» Терапія та реабілітація

Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4

Силабус освітнього компоненту
 затверджено на засіданні кафедри
 спортивної, фізичної та
 реабілітаційної медицини,
 фізичної терапії, ерготерапії
 ХНМУ

Протокол від
 “27” серпня 2024 року № 1

В.о. завідувачки кафедри

доцент Олена МАРКОВСЬКА

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем терапевтичного
профілю

Протокол від
 “ 28 ” серпня 2024 року №
 1

Голова

profесор Павло КРАВЧУН

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марковська О.В в.о завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, к.мед.н., доцент.
2. Латогуз С.І., доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, к.мед.н., доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладачів	Гурбич Олександр Сергійович
Інформація про викладачів	Професійні інтереси: фізична реабілітація, спортивна медицина, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія. Профайл викладача: http://31.128.79.157:8083/user/profile.php?id=65
Контактний тел.	+380660172872
E-mail:	o.s.hurbich@knmu.edu.ua
Розклад занять	Згідно розкладу занять
Консультації	Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
Локація	 <p>вулиця Олександра Шпейера, 4</p>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішньої медицини» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту (анотація). «Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішньої медицини» як освітній компонент навчає використовувати засоби фізичної терапії та ерготерапії в лікарській практиці для забезпечення профілактики захворювань, а також для більш швидкого відновлення здоров'я, якості життя і працездатності при захворюваннях внутрішніх органів; забезпечує попередження передпатологічних змін та патологічних станів.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування у здобувачів адекватних уявлень про використання засобів фізичної терапії та ерготерапії в клініці внутрішньої медицини в майбутній діяльності, особливості професії та тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві. Медичні ВНЗ повинні готовувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями, практичними навичками та вміннями застосувати різноманітні засоби фізичної терапії та ерготерапії в клініці внутрішньої медицини.

Міждисциплінарні зв'язки:

Базується на базових знаннях, вміннях, навичках, які отримані раніше при вивченні анатомії людини, фізіології людини, патофізіології, акушерства та гінекології, педіатрії з якими інтегрується програма «Фізична терапія та ерготерапія в клініці внутрішньої медицини».

Пререквізити

«Фізична терапія та ерготерапія в клініці внутрішньої медицини» як освітній компонент базується на вивчені здобувачами анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими освітніми компонентами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими освітніми компонентами.

Постреквізити

Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів протягом 4 років навчання, є базою для підготовки до ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ:

1.1. **Мета викладання освітнього компоненту «Фізична терапія та ерготерапія в клініці внутрішньої медицини»** є: формування у здобувачів уявлення про систему знань щодо фізичної терапії та ерготерапії та правил їх призначення в клініці внутрішньої медицини, набуття здобувачами знань про можливості використання цих засобів для найбільш ефективного і раннього повернення хворих до побутових і трудових процесів.

1.2. Основними завданнями освітнього компоненту «Фізична терапія та ерготерапія в клініці внутрішньої медицини» є:

– глибоке засвоєння здобувачами теоретичних знань і практичних навичок з курсу «Фізична терапія та ерготерапія в клініці внутрішньої медицини».

– диференційоване призначення методів та засобів фізичної терапії та ерготерапії, а також обґрунтування вибору їх дозування, тривалості курсу лікування, повторюваності та поєднання з другими методами терапії в клініці внутрішньої медицини.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами компетентностей:

інтегральні: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальні та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого- педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії .

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/ догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг з фізичної терапії.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміщення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та

самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною принадлежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього

життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працьовитий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	22 «Охорона здоров'я»	Нормативний ОК
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація» Спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»	Рік підготовки: 4-й Семестр 7-й Лекції
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 52 самостійної роботи здобувача – 68	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	16 год. Практичні, семінарські 36 год. Самостійна робота 68 год. Індивідуальні завдання: - Вид контролю: іспит

2.1. Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ. Поняття про внутрішні хвороби та фізичну терапію, ерготерапію при різних нозологіях.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
2	Основні захворювання дихальної системи та особливості відновного лікування при захворюваннях ОД. Спеціальні методики дихальної гімнастики.	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)

3	Фізична терапія, ерготерапія хворих з гострою пневмонією, плевритом, гострим та хронічним бронхітом. Фізична терапія, ерготерапія при бронхоектатичній хворобі, абсцесі легень. Фізична терапія, ерготерапія при емфіземі легенях і пневмосклерозі. Фізична терапія, ерготерапія хворих із бронхіальною астмою.	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
4	Основні захворювання травної системи, та особливості фізичної терапії, ерготерапії при цих захворюваннях.	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
5	Фізична терапія, ерготерапія хворих ожирінням та подагрою.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
Всього годин		16	

2.2.2. Семінарські заняття

Проведення семінарських занять не передбачено ОПП.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Поняття про внутрішні хвороби та фізичну терапію, ерготерапію при різних нозологіях.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на

				задану тему
2	Основні захворювання дихальної системи та особливості відновного лікування при захворюваннях ОД. Спеціальні методики дихальної гімнастики.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Фізична терапія, ерготерапія хворих з гострою пневмонією, хронічною пневмонією, плевритом. Фізична терапія, ерготерапія при хронічному бронхіті, бронхоектатичній хворобі, абсцесі легень.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4	Фізична терапія, ерготерапія при емфіземі легенях і пневмосклерозі. Фізична терапія, ерготерапія хворих із бронхіальною астмою.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні

				завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Основні захворювання травної системи, та особливості ФР при цих захворюваннях. Фізична терапія, ерготерапія при гастритах, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, при ентероколіті та дискинезії кишечника.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6	Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях печінки. Фізична терапія, ерготерапія при хронічному холециститі та дискинезії жовчовивідних шляхів.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7	Фізична терапія, ерготерапія хворих із захворюваннями нирок.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація,	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

			демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
8	Фізична терапія, ерготерапія хворих ожирінням.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
9	Відновлювальне лікування хворих цукровим діабетом та подагрою.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь;

				виступ на задану тему
	Всього годин	36		

2.2.4. Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено ОПП.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичних занять та заліку. Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми кожного практичного заняття	68	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
	Всього годин	68		

3. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти ХНМУ»

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю).

При вивченні освітнього компоненту застосовується поточний та підсумковий семестровий контроль. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компоненту, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотацій, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту.

Формою контролю є «іспит», передбачається, що допуск до іспиту визначається у балах ЗНД від 70 до 120, при відсутності пропусків аудиторних занять та лекцій. Пропуски аудиторних занять та лекцій повинні бути відпрацьовані в обов'язковому порядку. Іспит оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни – є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та іспиту і складає від 120 до 200 балів.

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програму навчальної дисципліни та були допущені до складання іспиту, але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Fx**.

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання іспиту, у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД виставляється у відомість відмітка «не допущено» (оцінка **F**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання іспиту, але не з'явився на його складання, виставляється у відомість відмітка «не з'явився» (оцінка **Fx**).

Оцінювання успішності навчання здобувачів за ЕСТС організації навчального процесу (іспит)

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються ДЗ або іспитом)

4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120
4.95-4,99	119
4.91-4,94	118
4.87-4,9	117
4.83-4,86	116
4.79-4,82	115
4.75-4,78	114
4.7-4,74	113
4.66-4,69	112
4.62-4,65	111
4.58-4,61	110
4.54-4,57	109
4.5-4,53	108
4.45-4,49	107
4.41-4,44	106
4.37-4,4	105
4.33-4,36	104
4.29-4,32	103
4.25- 4,28	102
4.2- 4,24	101
4.16- 4,19	100
4.12- 4,15	99

4-бальна шкала	120-бальна шкала
3.91-3,94	94
3.87-3,9	93
3.83- 3,86	92
3.79- 3,82	91
3.74-3,78	90
3.7- 3,73	89
3.66- 3,69	88
3.62- 3,65	87
3.58-3,61	86
3.54- 3,57	85
3.49- 3,53	84
3.45-3,48	83
3.41-3,44	82
3.37-3,4	81
3.33- 3,36	80
3.29-3,32	79
3.25-3,28	78
3.21-3,24	77
3.18-3,2	76
3.15- 3,17	75
3.13- 3,14	74
3.1- 3,12	73

4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожну практичну навичку здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
	1	2	3		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину освітнього компоненту	За кожну відповідь здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
	1	2	3		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Відповідність оцінювання освітнього компоненту в балах оцінюванню в традиційних оцінках

Оцінка ОК в балах	Традиційна оцінка з ОК
180–200	«5»
150–179	«4»
120–149	«3»

Після завершення вивчення освітнього компоненту завуч або викладач виставляють здобувачу кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності.

3.2. Питання до іспиту:

1. Які існують періоди та етапи фізичної терапії, ерготерапії? Назвіть засоби фізичної терапії, ерготерапії.
2. Назвіть форми кінезіотерапії та охарактеризуйте принципи їх використання при хворобах внутрішніх органів.
3. Які головні принципи кінезіотерапії?
4. Хронічні неспецифічні захворювання легенів.
5. Основні клінічні прояви захворювань органів дихання.
6. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії.
7. Спеціальні дихальні вправи, їх види.
8. Дренажні дихальні вправи, покази та протипоказання.
9. Дихальні вправи із застосуванням опору.
10. Вправи з дозованою затримкою дихання.
11. Що таке пневмонія: причини виникнення, клінічні варіанти, підходи до терапії?
12. Які існують особливості застосування кінезіотерапії, масажу, фізіотерапії у хворих на пневмонію в лікарняний період реабілітації?
13. Охарактеризуйте післялікарняний період фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів з ознаками пневмонії.
14. Дайте визначення поняттям – хронічна пневмонія та плеврит, клінічні прояви.
15. Лікарняний та післялікарняний періоди фізичної терапії, ерготерапії хворих з хронічною пневмонією.
16. Лікарняний та післялікарняний періоди фізичної терапії, ерготерапії хворих з плевритом.
17. Як можна охарактеризувати клінічну картину бронхітів, бронхоектатичної хвороби, абсцесу легень?
18. Використання заходів фізичної терапії, ерготерапії у хворих з клінічними проявами бронхітів.
19. Що таке постуральний дренаж та дренажні вправи?
20. Дайте визначення поняття емфізема легень, клінічні прояви.

21. Використання заходів фізичної терапії, ерготерапії у хворих з емфіземою легень.
22. Застосування фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів з ознаками пневмосклерозу.
23. Клінічні симптоми, перебіг, лікування бронхіальної астми у різних пацієнтів.
24. Які засоби фізичної терапії, ерготерапії застосовуються у хворих на бронхіальну астму в лікарняний період?
25. Використання фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів з ознаками бронхіальної астми у післялікарняний період.
26. Види захворювань органів травневої системи.
27. Лікувальна фізична культура при захворюваннях травної системи.
28. Використання фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів із захворюваннями травної системи.
29. Що включає в себе клінічна характеристика різних форм гастритів?
30. Які особливості застосування фізичної терапії, ерготерапії у хворих на хронічний гастрит у лікарняний період?
31. Що із засобів фізичної терапії, ерготерапії застосовують у хворих на хронічний гастрит у післялікарняний період?
32. Як можна охарактеризувати клінічні прояви виразкової хвороби шлунку і дванадцятинапої кишki?
33. Що включає в себе лікарняний період фізичної терапії, ерготерапії хворих на виразкову хворобу шлунку і дванадцятинапої кишki?
34. Як протікає післялікарняний період фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів з виразковою хворобою шлунку і дванадцятинапої кишki?
35. Як можна охарактеризувати клінічні прояви ентероколітів та дискінезії кишечника?
36. Що включає в себе лікарняний період фізичної терапії, ерготерапії хворих на гострий ентероколіт та дискінезії кишечника?
37. Як протікає післялікарняний період фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів з гострим ентероколітом та дискінезією кишківника?
38. Як можна охарактеризувати клінічні прояви захворювань печінки?
39. Показання для занять лікувальною фізичною культурою
40. Роль лікувальної фізичної культури при захворюваннях печінки.
41. Які існують клінічні особливості та підходи до лікування хворих з холециститом і жовчнокам'яною хворобою?
42. Як протікає лікарняний період фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів з хворобами жовчних шляхів?
43. Що застосовується в процесі фізичної терапії, ерготерапії хворих з ураженнями жовчного міхура у післялікарняний період?
44. Які існують клінічні особливості та підходи до лікування хворих з захворюванням нирок?
45. Значення кінезіотерапії в лікуванні захворювань нирок.
46. Протипоказання до застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях нирок.

47. Що таке ожиріння з точки зору клінічних ознак і особливостей лікування?

48. Основні підходи до застосування лікувальної фізичної культури, масажу та фізіотерапії при ожирінні.

49. Які існують вимоги до занять на тренажерах, використання працетерапії у хворих на ожиріння?

50. Які існують особливості клінічного перебігу та лікування цукрового діабету?

51. Застосування фізичних навантажень у хворих на цукровий діабет.

52. Лікувальний масаж, фізіотерапія та працетерапія у пацієнтів з цукровим діабетом.

53. Які існують особливості клінічного перебігу та лікування подагри?

54. Застосування фізичних навантажень у хворих на подагру.

55. Лікувальний масаж, фізіотерапія та працетерапія у пацієнтів з подагрою.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).

2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).

3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).

4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентської конференції (10 балів).

5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).

6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Подання заяви про апеляцію здійснюється здобувачем освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів складання підсумкового контролю.

Здобувач освіти подає заяву до деканату. Декан реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає на підпис ректору. Готує проект наказу про склад апеляційної комісії, повідомляє здобувачу освіти дату та місце засідання апеляційної комісії

Якщо здобувач освіти бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмові роботи додатково не надаються). Заяву розглядають не пізніше двох наступних робочих днів після її подання в присутності студента. У випадку відсутності здобувача секретарем комісії у протоколі засідання має зробити відповідний запис.

Результати апеляції оголошуються здобувачу освіти відразу після закінчення розгляду його заяви. Здобувач особисто робить запис у протоколі засідання апеляційної комісії про отримання результатів розгляду його справи.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі/ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідують всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час заняття дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час заняття.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач», «здобувач-здобувач», «здобувач-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної добросесності.

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії підтримує нульову толерантність до plagiatu. Від здобувачів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати plagiatом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Михайлівська Н. С. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб : навчальний посібник / Н. С. Михайлівська, І. М. Фуштей, С. М. Мануйлов. – Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. – 163 с.
2. Григус І.М., Нагорна О.Б. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2023 – 176 с.
3. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації / за ред. Швед М.І. - Видавництво: Укрмедкнига, 2021 – 412 с.
4. Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / укладачі: Д. І. Дац, С. М. Канигіна, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 196 с.
5. Фізична терапія в клініці внутрішніх хвороб : навчальний посібник / Н. І. Капшитар, О. П. Бондаренко, Т. В. Богослов, О. В. Назаренко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. – 172 с.

Допоміжна

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
2. Григус І.М., Нагорна О.Б. Основи фізичної терапії / І.М. Григус, О.Б. Нагорна - Видавництво: Олді+, 2022 – 150 с.
3. Петренко Н. В. Фізична реабілітація, спортивна медицина : конспект лекцій / Н. В. Петренко. – Суми : СумДУ, 2022. – 134 с.
4. Профілактика артеріальної гіпертензії засобами рухової активності : навчально-методичний посібник / Ф. Г. Опанасюк, Д. О. Дзензелюк, Т. В. Кирилло, О. С. Скорий. – Житомир, 2018. – 300 с.
5. Добровольська Н.А., Тимченко А.С. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб та ін. - Видавництво: Гельветика, 2020 – 368 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної освітнього компоненту в

MOODLE [Курс: Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішньої медицини | Система дистанційного навчання ХНМУ \(knmu.edu.ua\)](#)

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

3. Положення про академічну добробачесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленим вивченням студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyy_dysc.pdf

5. Положення про Комісію з академічної добробачесності, етики та управління конфліктами ХНМУ <https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchальнogo-proczesu/>

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf

8. ІНШЕ -